PROLETAREN.

Anarkistisk Organ for Skandinavien.

Redaktionen:
Lille Enghavevej 11 A, 1. S.
Aabent hver Aften fra 7–8.

Udgaar hver 14de Dag.
Koster 35 Øre Kvartalet, 5 Øre pr. Nr.

Ekspeditionskontor:
Saksogade 61, 5. S.
Aabent hver Aften fra 6–9 og
Søndag Form. fra 10–12.

Nr. 4. | Søndag den 15. Marts 1896. | 1. Aarg.

Kommunen leve!

Alle anarchistische Blättern werden aufgefordert Tausch-Exemplare an unsern Expedient: J. Møller, Saxogade 61, 5, København, V., zu senden.

Nous demandons à toutes les gazettes anarchistes exemplaires d'échange envoyer après l'adresse: J. Møller, Saxogade 61, 5, København, V.

All communications, exchanges etc. for Proletar to be adressed to our expedition: J. Møller, Saxogade 61, 5, København, V.

Abonnementsprisen for Januar Kvartal er 25 Øre.

Marts-Revolutionen.

Den store franske Revolution var en Revolution af Bourgeoisiet. Den styrtede Fevdalherredømmet og sikrede Kapitalismen ved Siden af den sociale og den politiske Magt. Men den var samtidig *mere* end det. Da den bruste gennem Landene, gik den allerede svanger med en anden Rebellion.

Marat — Hebert — Baboeuf og deres Tilhængere fremstillede allerede det sociale Spørgsmaal i sine yderste Konsekvenser. De vidste i Forvejen, til hvilke Resultater deres Tids Revolution vilde føre. De profeterede Kampen mellem de Fattige og de Rige, men vilde helst have bragt den til Opblussen i deres Levetid.

Saa eftertrykkeligt virkede disse Ideer, at der selv under et halvt Aarhundreds Reaktionsperiode viste sig talrige Forskere efter sociale Idealer: Owen, Fourier, St. Simon, Louis Blanc, Weidling, Marr, Grün, Cabet osv.

Og da i Aaret 1848 den politiske Revolution kastede sin sidste Stormbølge over Evropa, da viste det sig tydeligt nok, at de Fattige og Elendige ikke havde sovet i Mellemtiden. Næppe var den revolutionære Magt brudt, før Arbejderne allerede traadte frem med deres specielle sociale Fordringer, med Fordringer, som satte Skræk i Spidsborgerne og Udsugerne, og derfor veg disse hurtigst muligt tilbage for at beskyttes af den bestaaende „Ro og Orden".

Der, hvor det kom til Kamp mod Reaktionen, saaledes som i Dagene mellem den 22. og den 24. Februar i Paris, den 13. Marts i Wien og den 18. Marts i Berlin, var det næsten altid Arbejderne, der gik i Spidsen. De troede, at *deres* Tid var kommen, men de tog fejl. De kunde ikke gjøre Regning paa nogen Hjælp i de smaaborgerlige Provinser; de yderlig-konservative Bønder var deres værste Modstandere; de før saa storsnudede Spidsborgere forraadte dem for hvert Skridt, de foretog sig; men Bourgeoisiet benyttede Lejligheden, hvor det paa nogen Maade lod sig gøre, til at lade sin Vrede gaa ud over dem. Da de i Juni i Paris vovede deres sidste Angreb, blev dette dem klart — men for sent.

Men én Betydning havde denne Junikamp dog. Det var den første Træfning i Kampen mellem den moderne Kapital og Proletariatet. Her stod de Fattigste af de Fattige paa den ene Side og de riges Lejesvende paa den anden Side. Den Forbitrelse, hvormed der dér blev kæmpet, lod En ane, hvad der endnu vilde komme. Den Grusomhed, hvormed der blev taget Hævn over de Besejrede, røbede de Riges Hensigt ikke at give eller tage Pardon, og opfordrede derved de andre til en lignende Fremgangsmaade ved senere Lejligheder.

Som *alle* store Folkekampe efterlod heller ikke Junikampen noget enkelt Heltenavn, men alligevel hviler Laurbærkransene paa Massegravene i Paris, og hvert Blad indeholder et historisk Minde om denne Kamp. Fra Generation til Generation har Fædrene fortalt Sønnerne, hvad deres Øjne har set i disse Rædselsdage: Fortællinger om Kvinder, som bag Barikaderne tilbereder den usle Kost til deres Mænd under Kuglernes Piben gennem Luften, Fortællinger om Piger og Drenge, som i den tætte Kugleregn med primitive Redskaber støbte Kugler til deres Fædre, Beskrivelser af de talløse Scener, hvor Mænd, Kvinder og Børn sloges som Titaner mod den tidobbelte Overmagt — alle disse Fortællinger om de Ubekendte har indtil vore Dage gjort Underværker. De dannede det rette Grundlag, A. B. C.'en for den revolutionære Opdragelse i Hjemmet. Derfor er Arbejderne i Frankrig gennemsnitlig revolutionære allerede, førend de kan fatte noget af Socialismen eller Anarkismen. Selv om de ikke er klar over, hvilken Samfundsbygning der skal *oprettes*, saa begriber de dog, at det nuværende Samfund maa *nedbrydes*.

Hvor beklageligt det end er, at saa mange ædle og brave Mennesker den Gang maatte ofre sig uden noget øjeblikkeligt Resultat, saa er de Strømme af Blod, som flød fra deres Hjerter, dog ikke flydt forgæves. *Kommunen leve!* Egentlig et kuriøst Kampraab. Og dog danner dette mærkeligt nok det fælles Feltraab for Socialister, som stræber efter Statsmagten, og for Anarkister, som ingen Kommune vil have. Ja ogsaa de der ikke rigtig ved, hvad de vil, føler sig magnetiseret, naar de hører Raabet:

Kommunen leve!

Denne Devise har en Historie, og denne Historie er

at kunne se et Lyspunkt — Aarsagen maa søges i Samfundets Grundlag, som er Eiendomsretten over Jorden og Frembringelsesmidlerne og over de frembragte Produkt[illegible]

først, naar denne Fjende er beseiret, paa Frihedens [illegible] vold kan skabe en lykkelig Tilstand — da vil man ophæve Staten og Avtoriteten for aldrig mere at indføre den igen

helt igennem revolutionær. Allerede i det femtende Aarhundrede, da den borgerlige Klasse gjorde sine første Forsøg paa at tiltvinge sig Anerkendelse, tog den Afstand fra Staten, inden for hvis Omraade en Sejr for den var udelukket; den proklamerede Kommunen, d. v. s. Uafhængigheden af de enkelte Kommuner, og den første en vældig Kamp mod Centralmagten

Da i Aaret 1792 det Øjeblik var kommet, da den „tredie Stand" endelig opgjorde Regnskabet med Feudalherredømmet og Monarkiet, da var det den første autonome*) Kommune i Paris, som paa ny førte til Raabet:

Kommunen leve!

Og denne Kommune var det, som organiserede Stormen paa Tuillerierne, som fremtvang Kongens Henrettelse og Massakreringen af de reaktionære Højforrædere, og drev Konventet til energiske Forholdsregler mod alle Frihedsfjender; med den uddøde ogsaa senere Revolutionens egentlige Aand.

Er det da et Under, at Folket i Paris, da det den 18. Marts med et Ryk havde frigjort sig, atter istemte Raabet:

Kommunen leve!

I vore Dage ved vi, hvad Kommnnen i 1871 betyder. Proletariatet kender dens Historie, dens Gerninger, dens Kampe, dens Lidelser, dens Fejl og dens Død. Utallige Billeder oprulles for Øjnene af enhver af dem, der kæmper i Arbejderbevægelsen, naar han tænker paa Kommunen. Kampen om Folkets Kanoner, Militærets og Proletariatets Fraterniseren,**) Nedskydningen af Generalerne af deres egne Soldater, Uafhængighedsproklamationen, Vendomesøjlens Fald, Kampen om Fæstningsværkerne, Dag for Dag, Time for Time, under Dombrowsky og andre — endelig Gadekampene i „den blodige Uge" med dens utallige Scener af heroisk Tapperhed fra Parisernes Side og umaadelig Brutalitet hos Fjenden, Krigsretterne, Massakrerne, Henrettelserne og Deportationerne — lutter Begivenheder, fra hvilke Raabet tonede:

Kommunen leve!

Siden hin vældige Kamp, det andet Angreb af Proletariatet, foregik i Paris, er der kommet en hel anden Aand i Arbejderbevægelsen.

Enhver kunde nu se, at der endnu gives Øjeblikke, hvor Folket kun behøver for Alvor at ville for at fæste Sejren til sin Fane. Paa den anden Side blev det heller ikke ubekendt for nogen, hvad Folket kan vente sig, naar det bliver besejret af sine Fjender.

Medens Begejstringen over 18. Marts endnu bestandig vibrerer i alle Frihedsvenners Hjærter, er den Hadets Sæd, som Bourgeoisiet udsaaede ved sine Grusomheder i og efter „den blodige Uge", fra Aar til Aar bleven stærkere.

Selv Kommunens Fejl virker kun som en god Lære, saa at man kan være sikker paa — de bliver aldrig gentaget. Man vil ikke mere lade nogen Fjende undslippe, naar man har ham i sin Magt; man vil ikke bevogte nogen Bank men tømme den; man vil ikke parlamentere men handle praktisk; man vil ikke give Rationer og derved lamme Forretningsgangen men proklamere Friheden til at nyde og dermed Nødvendigheden til paany at producere. Fremfor alt vil der ikke mere blive Tale om en lokal Rejsning. Fremtidens Kommune vil vise sig som en rasende Brand paa alle Ender og Kanter, i alle Lande. International vil den sociale Revolution udbrede sig over den hele Jord.

Fremtidens Kommune vil heller ikke blive en provisorisk, men den vil træde ud i Livet fuldstændig som *kommunistisk* Væsen. Thi kun saaledes kan den paa Stedet faa det rette Hold i de brede Lag.

Kommunen leve! vil højst sandsynlig det traditionelle Feltraab lyde, naar Soldaternes Geværer skyde bagud og Folkets Bomber flyver ind i Paladserne, men til dette Raab vil der knytte sig et andet —:

Anarkiet leve!

Til Trods herfor maa man ikke undervurdere den Betydning, Kommunen 1871 har haft ved med Kraft at bane Vej for en saadan Udvikling. Derfor fejres den hvert Aar af alle brave Mennesker i alle Lande. Derfor toner det paa denne Tid fra Millioner Proletarers Bryst:

Kommunen leve!

*) Autonomi — Selvstyre.

**) Fraternisere af Lat. frater-Broder, bruges særlig om Soldaternes Tilslutning til Folket i Oprørstider.

Skotøjsarbejdernes Lock-out.

Lock-outen er sluttet med Sejr for Arbejderne, skriver „Social-Demokraten" for den 5. dennes.

Hvori bestaar nu denne Sejr? I et Løntillæg af lumpne 5—10 % og et Tillæg af 5 Øre pr. Time for fastlønnede Arbejdere gældende for alle voxne Arbejdere (meget gamle og særlig yngre dog fraregnet) og ikke som tidligere kun for faglærte Skomagere.

Fordringen om Arbejdstidens Forkortelse lod man falde, (den er jo efter Ledernes Mening ikke moden endnu).

Dette kalder man en Sejr; ja er det nu en Sejr, og svarer den til det store Offer, som de 450 Skotøjsarbejdere og deres Familier har bragt? Og det maa kaldes et stort Offer for disse at leve i 12 Uger for 7 Kr. om Ugen for de Ugiftes vedkommende, og for 8 Kr. og 1 Kr. for hvert Barn for de gifte; og saa dertil kommer endvidere det Pengeoffer, som den øvrige Arbejderklasse har ydet til Lockouten. Nej de ca. 50,000 Kr., som denne Kamp har kostet, er efter vor Formening for største Delen kastet i Rendestenen

Hvis er nu Skylden? Er det Skotøjsarbejdernes? Nej! thi ingensinde er der ført en Kamp saa energisk og med en saa udstrakt Solidaritetsfølelse, Enighed og Udholdenhed som denne, og der var endnu ikke indtraadt nogen Sløvhed i Rækkerne, man var fast besluttet paa at gennemføre det, man fordrede, og da særligt den forkortede Arbejdstid.*)

Her vil vi spørge: Var det Pengemangel? Nej, saavidt os bekendt var der en udmærket Sympathi for de Udelukkede i store Kredse af Befolkningen og da særlig blandt Arbejderne, og denne kunde meget godt være oparbejdet endnu mere ved Afholdelsen af store offentlige Møder o. l. Alle Betingelser for en fuldstændig Sejr var tilstede, alt, hvad man kan forlange ved en saadan Kamp: Penge, Sympati, Solidaritet, Opofrelse, Udholdenhed og godt Mod, og ingen Skruebrækkere, som er værd at nævne, trods de uhyre Anstrængelser fra Udbytternes Side.

Men nei! lige fra først af var man i den socialdemokratiske Hovedledelse utilfreds med denne Strid; men, da det var Fabrikanterne, som var de Udfordrende, maatte man jo optage den.

Man har fra *oven* af et Par Gange forsøgt paa at forplumre og forkludre Spørgsmaalet (D'Hrr. ved nok selv hvor); men baade Skomagerne og de øvrige Arbejdere tilbageviste de „venlige" Forslag fra den Side.

Men vi har jo snart Borgerrepræsentationsvalg, og saa kunde man jo ikke godt have en saadan Strid ved Siden af (Fagforeningsbevægelsen er jo Stedbarn), og man har da presset paa fra *oven* for at man kunde faa et Forlig i Stand — og man fik ovennævnte Misfoster. Der er vist ikke mange af Skotøjsarbejderne, der er tilfredse med det opnaaede Resultat, men man lod sig bedaare af skønne svulstige Taler om de store Kampe, som man heller ikke maate glemme (Valgrummelen), og der var jo andre end Skotøjs-

sager og andre mange Udgifter bedes sendt til ham.

S. Raase

Udgiver: J. Møller. — Ansvarhavende Redaktør: P. Jensen.

arbejderne, der skulde hjælpes, sagde man, (ja, den „underkuede og nødlidende“ Middelstand.)

En Sejr er det; selvfølgeligt — alt, hvad Førerne har haft en Finger med i, er en Sejr, om det saa var det største Nederlag; og et Nederlag er det efter vor Mening — ikke alene for Skotøjsarbejderne men for hele Arbejderklassen. Alle Betingelserne for et godt Resultat var tilstede, og dog firede man og firede saalænge, til der næppe blev noget tilbage, og paa den Maade mener man at fremme Fagforeningsbevægelsen, men (desværre) man opnaar kun det modsatte.

Et Nederlag er det ogsaa af den Grund, at Arbejderhustruerne, som altid i mer eller mindre Grad mener at det ikke er til nogen Nytte, at Manden deltager i Fagforeningsbevægelsen, nu har faaet styrket sine fejlagtige Anskuelser og med det opnaaede Resultat for Øje atter kan sige: „Hvad nytter det altsammen? Vi maa lide og savne, og I vinder intet ved det!

Alt dette kan Arbejderne takke Førerne for; men hvorlænge vil man dog finde sig i, at det faglige Spørgsmaal sættes til Side for Valggøglet, for Humbugen?

Nu vel! Striden er sluttet, og denne Gang bliver det vel ikke bedre, men en Lære maa dog i første Linie, Skotøjsarbejderne have høstet, og det er denne, at man først og fremmest maa frigøre sig for *Formynderskabet*, som kun ødelægger Arbejderbevægelsen; og til Socialdemokraterne vil vi sige, at det dog var mere ærligt, om de strøg den Passus i deres Program, som vil have: Indførelse af en Normalarbejdsdag, og i Stedet satte en anden: Erobring af Borgerrepræsentationen og Sogneraadene.

Redaktionen.

(* Formanden for de samvirkende Fagforeninger foreslog ved Stridens Begyndelse, at man skulde opstille denne Fordring, og nu til sidst erklærede han, at paa det Spørgsmaal kunde man ikke vedblive at kæmpe

---

Anarkismens Filosofi.

(Sluttet.)

Agassiz har sagt, „at han ikke havde Tid til at lave Penge“, for ham gaves der højere og bedre Maal at naa. En saadan Tanke vil med Tiden blive almindelig, saasnart Menneskeheden er befriet for de trykkende Næringssorger, for Hungersnød, for Savn og Livegenskab; saa vil Spørgsmaalet: hvem er Ejer af den kollosalt ophobede Formue, efterhaanden tabe sin Interesse. Hvortil da? I den nye og bedre Samfundsform vilde sligt kun opfylde os med Afsky
og berøre os pinligt, saasnart 2 eller 3 Timers sundt Ar
bejde daglig kunde skaffe Enhver alle nødvendige Bekvem-
ligheder og Luksus, og aldrig noget Menneske vilde savne
nogen Lejlighed til dette Arbejde, vil det være Folket fuld-
stændigt ligegyldigt, hvem disse Rigdomme, som de ikke
mere har behov, tilhører. Penge vilde ikke have nogen
Markedsværdi, og Mænd og Kvinder vilde ikke anse dem
som Betaling; de vilde ikke lade sig bestikke med Penge
for at gøre noget, som de ikke ogsaa dem foruden af egen
fri og naturlig Drift vilde have gjort. Et smukkere og
højere Motiv maa og vil staa over Pengebegærlighed. Men-
neskets medfødte Tilbøjelighed til at svinge sig op saa meget
som muligt og til at blive elsket og skattet af sine Med-
mennesker og Tilbøjeligheden til at forbedre den Verden,
i hvilken man ogsaa selv har levet, vil drive Mennesket til
at begaa ædlere Handlinger, end det smudsige og egoistiske
Motiv til materielle Fordele nogensinde har formaaet at
frembringe.

Naar man allerede i de nuværende Tilstande, i den
skamløse Kamp for Tilværelsen, i hvilken Begærlighedens
og Grusomhedens Samfund sætter Bedrageriet i System,
finder Mennesker, som staar forskellig fra og højt over
Mængden ved deres Mod og Mandshjerte, som hellere lide
for det gode end for Guldets Skyld, Mennesker, som hel-
lere ville taale Savn og Forfølgelse end være deres Grund-
sætninger utro; og naar man finder Mennesker, som med
faste Skridt og hævet Pande for det godes Skyld, de har
gjort Menneskeheden, gaa til Skafottet, hvor meget mere
kunne vi saa ikke vente af Mennesker, de ere befriede for den skrigende Nøds Lænker og for Tvangen til at sælge det bedste, de eje for at kjøbe det nødvendige Brød.

De skrækkelige Tilstande, hvorunder man arbejder nutildags, og det forbandelsesværdige enten eller, som træder Enhver i Møde, der ikke vil prostituere sine Talenter og Moralgrundsætninger i Mammons Tjeneste; den Magt, som Guldet udøver, om den ogsaa er opnaaet ved de smudsigste Midler — alt dette forener sig til at gøre det fri og frivillige Arbejdes Idé næsten til en Umulighed. Og dog gives der endog nu allerede Beviser for vore Grundsætningers Sandhed. I enhver velordnet Familje har ethvert Medlem sine Pligter, som han gerne og med Glæde opfylder, og som han ikke tager Betaling for efter nogen som helst indført Takst; saasnart alle Familiemedlemmer har sat sig ved det velforsynede Bord, slaas de ikke for at hugge det meste, medens maaske den svageste intet faar — de hobe ikke af utilfredsstillet Begærlighed mere paa deres Tallerken end de kunne spise. Nej, enhver venter taalmodig og velopdragen, til man giver ham Fadet, og han levner, hvad han i Øjeblikket ikke selv kan spise, med den sikre Bevidsthed, at naar Sulten igen indfinder sig, vil der være nok af god Mad til at tilfredsstille den. Ogsaa fra anden Side vil Umuligheden af at kunne give enhver en nøjagtig Løn for sit Arbejde. tidligere eller senere gøre Kommunismen til en Nødvendighed. Grund og Jord, med alt hvad der er paa og i den, tilhører ikke et enkelt Menneske men alle Fortidens Opfindelser og Opdagelser er de fremtige Slægters arvelige Fællesgods; naa herefter Enhver omdanner et Træ, som Moder Natur har skænket ham, til en eller anden for Mennesket nødvendig Artikel, eller gør en Forbedring ved en Maskine, som gennem flere Generationer er kommen i hans Hænde, har han saa ikke Ret til at afgøre hvilken Andel han og ingen anden har i Værket? Oldtidens Mennesker vilde for kun at frembringe en nogenlunde Lighed med en af Nutidens Artikler, med sit plumpe Værktøj have brugt en Uge til det, som den moderne Arbejder nu kun behøver en Time til. En saadan fuldendt Genstand er langt mere værd, og dog har Arbejderne i hin længst forsvundne Tid arbejdet langt længere og haardere ved deres Arbejde; hvem vil da med Nøjagtighed og Retfærdighed kunne afgøre, hvad der tilkommer den ene, og hvad der tilkommer den anden. Der vil komme en Tid, da vi vil holde op med kun at gøre Forsøg. Jorden er saa god, saa højmodig; den menneskelige Hjærne er saa virksom, Menneskenes Hænder saa flittige, at Rigdommen overalt vil springe frem som ved et Trylleri for at tjene og nytte Jordbeboerne. Da vilde vi netop skamme os ligesaa meget over vore Stridigheder om Besiddelsen af disse Goder som nu over uværdig at skændes om Maden paa det vel forsynede Bord.

„Det er altsammen meget smukt,“ vil de Vantro indvende, „det vil sige i en endnu fjernere Fremtid, i hvilken vi maatte være Engle. For Nutidens Vedkommende vilde det være en Uting at ophæve Regering og de lovlige Skranker; Menneskene ere endnu ikke modne dertil.“ Det er netop Spørgsmaalet. Hisiorien lærer os, at overalt, hvor et overleveret Tvangssystem blev styrtet, har Menneskene ikke drevet noget Misbrug med den ny Frihed.

Engang troede man paa Nødvendigheden af at redde Menneskenes Sjæle ved Hjælp af Skafot, Pinebænk og Baal.

Indtil Dannelsen af den franske Republik troede man, at det hørte med til en Regerings Væsen, at understøtte Kirkens Anstrængelser for at bringe Menneskene ind paa Vejen til Saligheden; og dog har man fuldt ud erkendt, at Moralen blandt Folk er bleven betydelig højere udviklet, siden man lod dem faa den fuldstændige Frihed til at bede eller ikke bede. Ligeledes troede man, at Slaverne ikke vilde arbejde, naar der ikke var nogen Opsynsmand eller Pisk mere. Tvertimod, netop da blev der slaaet en saa meget større Profit ud af dem, saa at de Herrer „Eksslaveejere“, selv om de fik Lov dertil, ikke havde Lyst til at vende tilbage til det gamle System. Alle de dygtige Forfattere, som vi har citeret i Bogen (Anarkismens Filosofi), har klart bevist, at de mange uretfærdige Samfundsinstitutioner, som bringe saa megen Elendighed og Sorg blandt Folket, har deres Rødder i Regeringssystemet og skylder alene Regeringsmagten deres Eksistens, og derfor kunne vi ikke andet end tro, at det vilde gaa en god Del bedre, hvis der ikke eksisterede nogen Lov, nogen Ejendomsret, nogen Domstol

eller noget Politi. Alle virkelige materielle Fornødenheder, som vi behøvede ville jo stadig være til, de menneskelige Kræfter og Talenter vilde Individet jo beholde, og hans medfødte Samfundstilbøjeligheder ville beholde deres fulde Kraft. Engang befriet for de Systemer, som har gjort ham elendig, er det ikke meget sansynligt, at det skulde gøre ham ulykkelig at maatte undvære dem.

Der ligger en meget dybere Sandhed i den Tanke, at Forholdene gør Mennesket til, hvad han er, og ikke Love og Straffe — hvilket man let vil se ved overfladisk Iagttagelse. Have vi ikke Love, Fængsler, Domstole, Hære Vaaben og Tøjhuse nok, som skal gøre os alle til Engle, naar disse Ting virkelig vilde kunne forhindre Forbryderne? Og dog ved vi, at de ikke bevirker dette; at Ondskab og Fordærvelse trods alt blive ved at bestaa, ja, at den endog tiltager, jo mere Klassekampen raser, jo mere Kapitalen ophobes, jo mere den vokser op til en svimlende Magt, og jo mere nøgen og fortvivlet Fattigdomen optræder.

Se en Gang — for at komme med et Bevis for Sandheden af disse Paastande. — paa de af Warden Mc. Claughrey fra „Unnion League Club“ i Chicago (en Klub som bestaar af Millionærer) meddelte statistiske Tal: han angav, at der var 500000 Forbrydere i forenede Stater, som ikke har fyldt deres 21de Aar. En Hær af Udstødte! — og er maaske nogen dristig nok til at tro, at disse unge Folk frivillig har forladt Fredens og Dydens og Kærlighedens Vej og deres Hjem og deres Venner? Er de ikke snarere gjort til Tugthusfanger ved de elendige Forhold, som de ved den nuværende Tilstand har for sig, for hvert Skridt de gaar? Er Fængslerne Vogtere for Folkemoralen?

Hvad vi har skildret, dømmer deres Idé for bestandig; har vi saa ikke god Grund til at tro, at den fuldstændige Afskaffelse af den koncentrere de Magt med alle dens slibrige Veje, som kun altfor let giver Anledning til at give Priviligier og til at beskytte Monopoler og Tyveri, hvorved Folket besjæles, vilde vise sig at være en uendelig Velgerning for Menneskeheden, saa udartet den end er blevet ved den i Aarhundreder mod den udøvede Uretfærdighed og Undertrykkelse?

O Frihed! Sandelig, Drømmen om din Virkeliggørelse er for skøn til at gælde som andet end et luftigt Blændværk. Fra den af Bekymringer forpinte Arbejder, som aldrig tør tænke paa Hvile, og som ikke tør hæve sine Øjne til dit Billede — vender Dagdriveren sig uvillig bort. Og dog er Virkeliggørelse saa let som mulig! Den gode Natur har ikke nægtet os et eneste Middel til at virkeliggøre den. Menneskene mangle ikke Evne til at gribe og fastholde den.

Den Tanke, at smaa Børn ikke mere arbejde og visne hen i Fabrikkerne og Grubernes Støv og Smuds, at Kvinder ikke mere behøver at udgyde deres Hjærteblod over Sytøjet, medens den blege Hunger griner ind ad Døren. Den Tanke, at kraftige Mænd ikke mere spilde deres Livskraft i et modbydeligt Slaveri eller ufrivillig Driven-om, af Frygt for Sult og Kulde og Hjemløshed, som forhærder og afstumper Hjærtet, vil forsvinde for bestandig; den Tanke, at Kvinder ikke mere under den sorte Slanges Favntag, som snor sig gennem alle Tidsaldre, sælger sig for Brød og Pynt, at Geniet, befriet for de indsnævrende Skranker, som Forsømmelse og Fattigdom danner, vil hæve sig til en hidtil uanet Højde — er disse Tanker ikke værd at arbejde for af al Kraft? Er de ikke værd at leve for og dø for? Nej, kære Venner! Anarkismen er ikke begravet, *Anarkismen er ikke død!*

Visdomsord.

Hvo, som roser sig af aldrig at have skiftet Mening, tilstaar paa samme Tid aldrig at have lært noget.

*

Den første, der indhegnede et Jordstykke og dristede sig til at sige: „*Dette tilhører mig,*“ og som fandt enfoldige Mennesker, der troede ham, blev det borgerlige Samfunds Grundlægger.

Den Mand, der havde omstyrtet Hegnet eller udfyldt Grøften og havde tilraabt sine Samtidige. Vogt Eder forat tro denne Bedrager, I er fortabte, dersom I glemmer, at *Høsten tilhører os alle og at Jorden tilhører ingen* — for hvilke Forbrydelser, Krige og Mord, for hvilken Elendighed og for hvor mange Rædselsgerninger, havde denne Mand ikke sparet Menneskeheden?

Rousseau.

*

De Mennesker, som benægte, at der hver Dag begaaes Attentater mod Friheden af de Herskende, er meget nær ved at være medskyldige deri.

Robespierre.

*

Jo mere en Stat er i Forfald, des flere Love laver man i den.

Tacitus.

Notitser.

Husundersøgelser hører til Dagens Orden blandt vore Meningsfæller. I forrige Uge er der kommet Efterretning fra: Karlsruhe, Freiburg, Frankfurt a. Main og Hildesheim. I Freiburg er vore Meningsfæller Th. Marchner og Schenkel arresterede.

Bidrag til den anarkistiske Presse.

I det italienske Sprog.

L'Avenire sociale. Ugentlig. Første Aargang. Mezzina. (Francesco Tommoso).

Mindetavle.

25. Februar 1894 Léauthier bliver dømt til Tvangsarbejde.
26. „ 1894 Jeen Grave bliver dømt til 2 Aars Fængsel.
6. Marts 1894. Eksplosion i Vienne (Frankrig), — 1880. Modetsky bliver hængt for at have skudt paa General Melekoff, uden at have ramt ham.
8. „ 1891. Leopold Kaspari døer af Tuberkulose i Fængslet, Stein (Østrig).
11. Marts 1892. Ekplosion paa Boulevarde Saint Germain i Paris.
„ „ 1894. Ekplosion i Fuenterrebollo hvor Alkaden og Messner blev ombragt.
13. „ 1881. Zaren bliver slagtet. — Oerters Proces i Mainz.
15. „ 1894. Ekplosion i Regeringsbygningen i Westminster (Fenians).
18. „ 1892. Ekplosion i Kasernen Lobau i Paris.
21. „ 1891. Processen over de Militærpligtige fra St. Denis og „Pére Peinard.“

Diskussionsklubben Tolerance

afholder Diskussionsmøder hver Mandag Aften Kl. $8^1/_2$ i Vingt-trois, Frederiksborggade 23.

Mandagen den 23de Marts er Emnet:

„Parlamentarismen“.

Mandagen den 23de Marts er Emnet:

„Evolution og Revolution“.

Alle har Adgang.

Ekspeditionens Brevkasse.

Ekspropriation 4,60. K. H. i Kristiania modtaget for 10 Abonnenter i Januar Kvartal 2,50.

Frivillige Bidrag:

Z. 1 Kr. M. 50 Øre. S. 70 Øre. En Kvinde 10 Øre.

Hvorfor kvitteres

J. Møller,
Ekspedient.

Redaktionens Brevkasse.

X. X. Næste Nummer.

Udgiver: J. Møller. — Ansvarhavende Redaktør: P. Jensen.

Carl Andersens Bogtrykkeri.